

Fortsatt kartläggning av arbetslöshetskassornas robusthet

Fortsatt kartläggning av arbetslöshetskassornas robusthet

Rapportnummer: 2026:6

Diarienummer: IAF 2025/38

Utgiven: September 2026 <https://www.iaf.se>

Förord

Omvärldsläget har skärpts och behovet av en god robusthet har ökat. Regeringen har framhållit vikten av att arbetslöshetsförsäkringen fungerar och att handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättning kan upprätthållas även vid samhällsstörningar, kris och krig. Det är därför väsentligt att arbetslöshetskassorna (a-kassorna) har en god robusthet.

IAF genomförde 2023 en övergripande kartläggning av a-kassornas robusthet. Kartläggningen visade att flera a-kassor i hög grad arbetade utifrån de principer som gäller för statliga myndigheter. Den visade också på ett stort och brett engagemang från a-kassorna och Sveriges a-kassor när det gäller säkerhetsarbete och beredskap. Det uttrycktes både från a-kassorna och från Sveriges a-kassor att det vore önskvärt med en större tydlighet i regelverken avseende vilka krav som ställs på arbetslöshetskassorna.

Frågan är alltså aktuell. IAF har därför kartlagt a-kassornas fortsatta arbete med att stärka sin robusthet och förmåga att upprätthålla verksamheten vid samhällsstörningar och kriser.

Samtliga a-kassor och Sveriges a-kassor har fått möjlighet att faktagranska kapitel 2-4 i rapporten.

Granskningen har genomförts av Pontus Lind, Maria Magnusson och Niklas Wallentin. Rapporten föredrogs av Pontus Lind. Vid den slutliga beredningen av ärendet deltog enhetscheferna Jessica Idbrant, Mikaela Glod och Carolina Stiwenius. Enhetschefen för granskningsenheten vid IAF har fattat beslut i ärendet.

Katrineholm den 30 september 2026

Cathrine Carlberg
Enhetschef granskningsenheten

Pontus Lind
Utredare

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Slutsatser	7
1.1 A-kassorna har tagit steg framåt på flera områden.....	7
1.2 Samverkan har en stor betydelse.....	8
1.3 A-kassorna har vissa utmaningar	9
1.4 A-kassorna har en central roll för arbetslöshetsförsäkringens beredskap.....	9
2 A-kassornas arbete med robusthet.....	11
2.1 A-kassornas bedömning av den egna robustheten.....	11
2.2 Utmaningar enligt a-kassorna	12
2.3 Arbetssätt, ansvar och roller hos a-kassorna.....	13
2.4 A-kassornas syn på Sveriges a-kassors roll i det egna arbetet	13
2.5 Sveriges a-kassors säkerhetsråd	14
2.6 Sveriges a-kassors säkerhetsstrategi.....	14
2.7 Arbete med standarder och krav	16
2.8 Arbete med kontinuitetsplaner.....	16
2.9 Arbete med övningar	17
2.10 Samarbete med andra a-kassor	17
2.11 Arbete mot möjliggörare	18
3 Bakgrund	20
3.1 Vikten av en robust verksamhet	20
3.2 Allmänt om krisberedskap	20
3.3 Beredskapssektorer	21
3.4 A-kassornas roll och ansvar	21
3.5 Samverkan mellan a-kassorna	22
3.6 Kontinuitetsplaner kan vara ett viktigt verktyg.....	22
3.7 Standarder och krav inom informationssäkerhet	23
3.8 Möjliggörare och insiders	24
4 Utgångspunkter för vår kartläggning.....	25
4.1 Syfte och frågeställningar	25
4.2 Hur kartläggningen har genomförts	25
Källor.....	26
Bilaga 1: Enkät.....	27

Sammanfattning

Arbetslöshetskassorna (a-kassorna) har en central roll för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera och för att arbetslöshetsersättning ska kunna handläggas och betalas ut även vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap. Samtidigt förändras omvärlden kontinuerligt, inte minst det säkerhetspolitiska läget och hoten mot informationssäkerheten. Det är därför viktigt att a-kassorna har en god robusthet.

IAF har därför kartlagt a-kassornas fortsatta arbete med att stärka sin robusthet och förmåga att upprätthålla verksamheten vid samhällsstörningar och kriser. Kartläggningen bygger på en enkät till samtliga 24 a-kassor samt ett dialogmöte med Sveriges a-kassor.

A-kassorna har tagit steg framåt på flera områden

IAF:s kartläggning visar att a-kassorna har utvecklat sitt arbete med robusthet. De flesta a-kassor bedömer själva att deras förutsättningar och beredskap för att upprätthålla kärnverksamheten vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap har förbättrats sedan IAF:s förra kartläggning. Ingen a-kassa bedömer att förutsättningarna har blivit sämre.

Utvecklingen beror enligt a-kassorna bland annat på ett mer systematiskt säkerhetsarbete, stärkt samverkan och en ökad riskmedvetenhet. Samtliga a-kassor har nu infört eller håller på att införa ett ledningssystem för informationssäkerhet. Hos flera a-kassor har styrelsernas uppföljning av säkerhetsarbetet blivit mer systematisk.

Samverkan har en stor betydelse

Samverkan mellan a-kassorna har varit viktig för utvecklingen. A-kassornas service- och intresseorganisation Sveriges a-kassor har en viktig roll genom att stödja och samordna arbetet. Sveriges a-kassors styrelse beslutade 2023 att inrätta ett säkerhetsråd under styrelsen. Rådets huvudsakliga syfte är att driva och möjliggöra implementeringen av en säkerhetsstrategi som togs fram samtidigt. Rådet har bidragit med struktur, stöd och gemensamma arbetssätt.

En del i säkerhetsstrategin är ett stödmaterial för att införa och underhålla ett ledningssystem för informationssäkerhet. Det har haft stor betydelse för att strukturera informationssäkerhetsarbetet hos flera a-kassor. Den gemensamma säkerhetsstrategin uppges också ha höjt lägstanivån bland a-kassorna på en rad områden inom informationssäkerhet. Samverkan är särskilt betydelsefull för mindre a-kassor, som kan ha mer begränsade resurser.

A-kassornas utmaningar

A-kassorna beskriver utmaningar med resurser i form av tid, ekonomi och kompetens, som kan påverka möjligheterna att bedriva ett systematiskt och långsiktigt säkerhetsarbete. Särskilt mindre organisationer kan vara sårbara genom personberoenden och begränsade möjligheter till redundans. Beroendet av IT-system, digital infrastruktur och externa aktörer innebär samtidigt att a-kassornas robusthet påverkas av faktorer som delvis också ligger utanför den egna organisationens kontroll.

Det finns områden där robustheten kan utvecklas ytterligare. Kartläggningen visar att vissa a-kassor saknar aktuella kontinuitetsplaner och att bara en del a-kassor genomför övningar som en del av deras arbete med robusthet.

A-kassorna har en central roll för arbetslöshetsförsäkringens beredskap

A-kassorna är inte myndigheter och ingår därför inte i beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet, trots att deras verksamhet bidrar till att upprätthålla den viktiga samhällsfunktionen som utbetalningar av statliga ersättningar utgör. Det kan innebära en särskild utmaning i ansvarsfördelning och styrning samt en risk att a-kassorna inte får lika goda förutsättningar som myndigheterna som ingår i beredskapssektorn, att fullgöra sitt ansvar.

IAF anser att det finns skäl för att exempelvis cybersäkerhetslagen ska omfatta a-kassorna. Sveriges a-kassor har beslutat att arbeta som om man omfattades av cybersäkerhetslagen, men en faktisk reglering skulle bidra med tydlighet.

1 Slutsatser

I den här kartläggningen har IAF undersökt arbetslöshetskassornas (a-kassornas) fortsatta arbete med att stärka sin robusthet för att hantera arbetslöshetsförsäkringen vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap. Rapporten utgör en fortsatt kartläggning av a-kassornas robusthet. En tidigare rapport publicerades 2023.¹ Kartläggningen bygger på en enkät som samtliga a-kassor har besvarat samt ett dialogmöte mellan IAF och Sveriges a-kassor.

1.1 A-kassorna har tagit steg framåt på flera områden

Kartläggningen visar att a-kassorna har utvecklat sitt arbete med att stärka robustheten och förmågan att upprätthålla verksamheten vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap.

Ekonomisk säkerhet är en grundläggande förutsättning för att samhället ska fungera vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap. Det innebär bland annat att personer som har rätt till statliga ersättningar och förmåner ska kunna räkna med att kunna få dessa utbetalda även under sådana förhållanden. Utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49) har bedömt att a-kassornas handläggning av ärenden om arbetslöshetsersättning och utbetalning av ersättningen är samhällsviktig verksamhet. Det ställer höga krav på a-kassornas robusthet och förmåga att upprätthålla verksamheten vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap.

Omvärlden som svenska myndigheter och organisationer verkar i förändras kontinuerligt, inte minst Sveriges säkerhetspolitiska läge. Likaså utvecklas hoten mot informationssäkerheten ständigt. Det är nödvändigt att kontinuerligt arbeta med frågor kring robusthet på ett ambitiöst och uthålligt sätt.

A-kassorna har stärkt sin robusthet sedan den föregående kartläggningen. Säkerhetsarbetet är i dag mer systematiskt, samverkan i frågan mellan a-kassorna har utvecklats, och det finns en ökad riskmedvetenhet inom organisationerna.

Hos flera a-kassor har styrelsernas uppföljning av arbetet med robusthet blivit mer systematisk, men hos några är arbetet fortfarande under utveckling.

De viktigaste framstegen inom informationssäkerhetsarbetet är att samtliga a-kassor har infört eller håller på att införa ett ledningssystem för informationssäkerhet (LIS).

¹Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) rapport 2023:7, Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap

Det innebär att fler a-kassor i dag arbetar med en sådan form av struktur i sitt informationssäkerhetsarbete än när den tidigare kartläggningen gjordes.

Även Sveriges a-kassor bedömer att förutsättningarna för en mer robust verksamhet hos a-kassorna har förbättrats de senaste åren.

Sveriges a-kassors styrelse har beslutat att man i sitt informationssäkerhetsarbete ska arbeta som om man omfattas av NIS2-direktivet (som i Sverige genomförs genom cybersäkerhetslagen), trots att man formellt inte gör det. Det är positivt och visar på en hög ambitionsnivå.

1.2 Samverkan har en stor betydelse

Det finns en väl utvecklad samverkan mellan a-kassorna, som till stor del sker genom a-kassornas service- och intresseorganisation Sveriges a-kassor. Sveriges a-kassor har, vilket flera a-kassor lyfter fram i kartläggningen, en betydande roll i arbetet med att stärka a-kassornas robusthet.

Sveriges a-kassors styrelse beslutade 2023 att inrätta ett säkerhetsråd under styrelsen. Rådets huvudsakliga syfte är att driva och möjliggöra implementeringen av en säkerhetsstrategi som togs fram samtidigt. Rådet har stor betydelse och jämfört med tidigare kartläggning har samverkan på området ytterligare utvecklats i och med detta. Rådet har bidragit med såväl stöd som struktur i a-kassornas arbete med informationssäkerhet och i implementeringen av en gemensam säkerhetsstrategi. Mentorskap och möjlighet till nätverkande lyfts också fram som särskilt värdefulla.

Den beslutade säkerhetsstrategin har enligt de flesta a-kassorna betytt mycket, både för dem var för sig och för kollektivet. Säkerhetsstrategin uppges ha höjt lägstanivån bland a-kassorna på en rad områden inom informationssäkerhet.

Inom ramen för den gemensamma säkerhetsstrategin har Sveriges a-kassor också tagit fram ett stödmaterial för att införa ett ledningssystem för informationssäkerhet. Materialet bygger på en gap-analys mot informationssäkerhetskraven i ISO 27001 och NIS2-direktivet. Enligt många a-kassor har metodstödet haft stor betydelse för att strukturera och systematisera informationssäkerhetsarbetet. Flera a-kassor beskriver att utvecklingen sannolikt inte hade varit möjlig i samma omfattning utan den samverkan och det gemensamma stöd som säkerhetsstrategin har möjliggjort.

De lyfter också fram att samverkan på området är väldigt uppskattad och utgör ett välfungerande ramverk med bra förutsättningar för att kunna fortsätta arbetet.

Det finns en kultur av att a-kassorna hjälper varandra vid oförutsedda händelser, bland annat genom att låna ut personal. Kartläggningen visar samtidigt att det är få a-kassor som har formella samarbetsavtal med varandra.

1.3 A-kassorna har vissa utmaningar

Trots framstegen finns det utmaningar. A-kassorna upplever sina förutsättningar i robusthetsarbetet olika. Det gäller både utgångsläget och hur lätt det är att införa nya delar i arbetet. Flera a-kassor, särskilt mindre, upplever att arbetet är resurskrävande och administrativt tungt. Det gör det svårare att integrera arbetet i den löpande verksamheten. Oavsett a-kassornas storlek och förutsättningar är det enligt IAF viktigt att samtliga a-kassor fortsätter sitt arbete för en god robusthet.

En utmaning är att ha kontroll och överblick över leverantörskedjan, så att det går att följa upp leverantörernas säkerhet och identifiera risker. Det är en utmaning som delas med många myndigheter, organisationer och företag. I det stödmaterial som tagits fram för a-kassorna finns stöd i arbetet, och Sveriges a-kassor arbetar aktivt i de delar där de är ansvariga.

Det är fler arbetslöshetskassor som har en aktuell kontinuitetsplan idag jämfört med IAF:s tidigare kartläggning. Det är numera en stor majoritet av arbetslöshetskassorna som har det, vilket är positivt. IAF anser att ett fortsatt arbete bland övriga arbetslöshetskassor att ta fram och hålla kontinuitetsplaner aktuella kan bidra till att stärka robustheten ytterligare.

En tredjedel av arbetslöshetskassorna uppger att de regelbundet genomför övningar som en del i sitt arbete med att öka robustheten. Det är ett område som alltså kan utvecklas ytterligare och ge bättre möjligheter att identifiera både sårbarheter och utvecklingsområden.

A-kassorna hanterar stora utbetalningar från välfärdssystemet. Därför är arbetet mot insiders och möjliggörare viktigt. A-kassorna har arbetssätt för att motverka insiderbrottslighet och upptäcka onormal aktivitet. Hälften av a-kassorna har utvecklat eller omarbetat arbetssätt och rutiner i syfte att förebygga och upptäcka aktivitet av möjliggörare.

IAF anser att det är viktigt att frågan hålls aktuell, och att arbetet ges förutsättningar att utvecklas utifrån hur riskerna för välfärdssystemen har utvecklats.

1.4 A-kassorna har en central roll för arbetslöshetsförsäkringens beredskap

Regeringen har framhållit vikten av att arbetslöshetsförsäkringen fungerar och att handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättning kan upprätthållas även vid samhällsstörningar, kris och krig. Arbetslöshetsförsäkringen ingår också i den viktiga samhällsfunktionen Utbetalningar av statliga ersättningar i Myndigheten för civilt

försvars lista över de viktigaste samhällsfunktionerna.² Utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49) har därutöver bedömt att a-kassornas handläggning av ärenden om arbetslöshetsersättning och utbetalning av ersättningen är samhällsviktig verksamhet.

A-kassorna är samtidigt inte myndigheter och ingår inte i beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet. De har därmed andra organisatoriska och rättsliga förutsättningar för sitt beredskapsarbete än myndigheterna i sektorn. Det innebär särskilda utmaningar för bland annat ansvarsfördelning, samverkan och beredskapsplanering och kan medföra att a-kassorna inte får samma förutsättningar som sektorns myndigheter att utveckla sin beredskap och upprätthålla verksamheten vid störningar, kris och höjd beredskap.

IAF anser därför att arbetslöshetsförsäkringens robusthet skulle stärkas genom en lagreglering som tydliggör a-kassornas ansvar för beredskapsarbete och deras deltagande i beredskapsarbetet tillsammans med beredskapsmyndigheterna i sektorn Ekonomisk säkerhet. I utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49) föreslogs en sådan reglering. IAF ställde sig i sitt remissvar positiv till förslagen i dessa delar.

Mot bakgrund av att a-kassorna bedriver myndighetsutövning finns det, som IAF påtalat i tidigare rapport³, också argument för att det bör ställas samma krav på a-kassorna som på statliga myndigheter vad gäller informationssäkerhet. IAF anser att exempelvis att cybersäkerhetslagen är en sådan reglering där det finns skäl för att a-kassorna ska omfattas. Även om Sveriges a-kassor beslutat att arbeta som om man omfattades av cybersäkerhetslagen, skulle en faktisk reglering bidra med tydlighet.

² Lista med de viktigaste samhällsfunktionerna, MCF

³ IAF rapport 2023:7, Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap, sid. 28.

2 A-kassornas arbete med robusthet

I kapitlet redovisar vi resultatet från vår enkät om a-kassornas robusthet, alltså förmågan att stå emot störningar och avbrott med minsta möjliga påverkan för de personer som har rätt till arbetslöshetsersättning. Vi redogör också för vad som framkom vid dialogmöte med Sveriges a-kassor.

2.1 A-kassornas bedömning av den egna robustheten

I IAF:s tidigare kartläggning av a-kassornas robusthet fick de uppskatta sin möjlighet att upprätthålla sin kärnverksamhet (handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättning) vid samhällsstörning, kris och höjd beredskap. 3 av 24 a-kassor svarade att det var möjligt, 12 svarade att det var möjligt med mindre svårigheter och 9 svarade att det var möjligt med större svårigheter.⁴

I den här kartläggningen bedömer huvuddelen av a-kassorna (20 av 24) att de idag har bättre förutsättningar att upprätthålla kärnverksamheten vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap jämfört med 2023. De övriga 4 anger att förutsättningarna är likvärdiga, och därmed anger ingen a-kassa att förutsättningarna blivit sämre.

Fritextsvaren visar att a-kassorna bedömer att förbättringarna främst beror på ett mer strukturerat och systematiskt arbete med informationssäkerhet och kontinuitetsplanering. Flera a-kassor beskriver att de har etablerat eller vidareutvecklat ett ledningssystem för informationssäkerhet (LIS) och tydliggjort roller, ansvar och processer. De lyfter också fram arbete med riskhantering, incidenthantering och kontinuitetsplanering som bidragande faktorer.

Flera a-kassor menar också att den generella riskmedvetenheten har ökat, både tack vare ett förändrat omvärldsläge och till följd av olika händelser under senare år. Det har, uppger man, i sin tur lett till förstärkningar på både teknisk och organisatorisk nivå, till exempel genom införande av säkerhetstjänster, ökad redundans, förbättrade IT-skydd samt tillförsel av särskild kompetens inom informationssäkerhet.

Flera a-kassor beskriver även att förmågan att hantera störningar har stärkts genom utveckling av manuella rutiner och alternativa arbetssätt vid systembortfall. Samverkan mellan a-kassor samt med externa leverantörer uppges också ha ökat.

Även Sveriges a-kassor bedömer att a-kassorna i dag har en mer robust verksamhet jämfört med för tre år sedan. Sveriges a-kassor menar att medvetenheten och

⁴ IAF rapport 2023:7, Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap, s. 20.

intresset för säkerhetsfrågor har ökat hos a-kassorna och att frågorna i dag får större utrymme än tidigare.

2.2 Utmaningar enligt a-kassorna

I enkäten ombads a-kassorna även att beskriva vad de uppfattar som utmaningar med arbetet med robusthet.

Kartläggningen visar att flera a-kassor står inför likartade utmaningar i arbetet med att utveckla och upprätthålla sin robusthet. En återkommande iakttagelse är att begränsade resurser, i form av tid, ekonomi och kompetens, påverkar förutsättningarna att bedriva ett systematiskt och långsiktigt säkerhetsarbete. Detta gäller särskilt mindre organisationer, där samma funktioner ofta behöver hantera både kärnverksamhet och säkerhetsrelaterade uppgifter. Mindre organisationer med ett begränsat antal medarbetare uppges kunna leda till personberoenden och svårigheter att säkerställa tillräcklig redundans, till exempel när det gäller kompetens, beslutsfattande och få personer att fördela behörigheter på.

Det framkommer också att det är en utmaning att omsätta styrning, regelverk och etablerade ramverk i ett praktiskt fungerande arbete i den dagliga verksamheten. Flera a-kassor beskriver svårigheter att hitta en ändamålsenlig nivå i säkerhetsarbetet, där kraven är tillräckligt höga för att säkerställa god robusthet, men samtidigt anpassade till verksamhetens storlek och förutsättningar.

Slutligen framträder ett tydligt beroende av IT-system och externa aktörer som en central utmaning. A-kassornas verksamhet är i hög grad digitaliserad och beroende av fungerande infrastruktur, såsom elförsörjning, internet, banktjänster och gemensamma IT-system. Även beroendet av externa leverantörer och samverkansparter lyfts fram som en faktor som kan påverka robustheten negativt vid störningar. A-kassornas möjligheter att upprätthålla kärnverksamheten är därför i viss utsträckning beroende av faktorer som ligger utanför den egna organisationens direkta kontroll.

Sveriges a-kassors styrelse har beslutat att de ska arbeta som om de omfattas av NIS2-direktivet. Sveriges a-kassor menar att a-kassorna på sikt troligtvis kommer att beröras av CER-direktivet, vilket i förlängningen innebär att man ska uppfylla motsvarande krav som i NIS2-direktivet. Det gäller även i granskning och uppföljning av leverantörskedjan. Sveriges a-kassor har inom ramen för sitt arbete under senare tid även anlitat en konsultfirma för att få en oberoende genomlysning och för att kunna jobba med frågan utifrån ytterligare, externa perspektiv.

2.3 Arbetssätt, ansvar och roller hos a-kassorna

En övervägande del av a-kassorna uppger att styrelsen har det yttersta ansvaret för säkerhetsarbetet, medan kassaföreståndaren har det operativa ansvaret. Några a-kassor har tillsatt särskilda funktioner, exempelvis informationssäkerhetsansvarig och krisledningsgrupp. Även om a-kassorna har kommit olika långt och står inför olika utmaningar i sitt säkerhetsarbete så finns det en samsyn om ansvarsfördelningen.

Samtliga a-kassor uppger att de har någon form av dokumentation om ansvar och roller. Av dessa uppger 14 av 24 a-kassor att roller och ansvar för säkerhetsarbetet finns dokumenterat medan 10 a-kassor menar att de delvis har ansvar och roller dokumenterat.

En stor majoritet av a-kassorna (22 av 24) uppger att styrelserna följer upp säkerhetsarbetet. Det är en a-kassa som svarar att styrelsen inte gör det och en som svarar att de inte kan bedöma huruvida det sker eller ej.

Styrelsernas uppföljning av säkerhetsarbetet sker i huvudsak genom återkommande rapportering från kassaföreståndare, informationssäkerhetsansvariga eller andra ansvariga funktioner. Flera a-kassor uppger att informationssäkerhet är en punkt på styrelsens dagordning vid varje styrelsemöte. På andra a-kassor tas den punkten upp ett par gånger per år. Uppföljningen omfattar bland annat incidentrapportering, riskanalyser samt genomförda och planerade säkerhetsåtgärder.

I flera svar framkommer att arbetet med att systematisera rapportering och styrning fortfarande utvecklas. Några a-kassor beskriver att styrelsen involveras särskilt vid incidenter eller strategiska beslut, exempelvis vid införande av säkerhetstjänster och kontinuitetsåtgärder.

2.4 A-kassornas syn på Sveriges a-kassors roll i det egna arbetet

Det framgår av enkäten att Sveriges a-kassor har en central funktion i a-kassornas arbete med robusthet genom att vara stödjande, rådgivande och samordnande i gemensamma säkerhetsfrågor. En a-kassa beskriver det som att Sveriges a-kassor ger alla a-kassor en bra plattform för samverkan och för att stämna av att allas informationssäkerhetsarbete följer samma minimikrav. Samtidigt lyfter a-kassorna fram att de själva är ytterst ansvariga för den egna verksamheten.

2.5 Sveriges a-kassors säkerhetsråd

Sveriges a-kassors styrelse beslutade 2023 att inrätta ett säkerhetsråd under styrelsen. Rådets huvudsakliga syfte är att driva och möjliggöra implementeringen av den säkerhetsstrategi som togs fram samtidigt. Rådet består av ett antal ledamöter från flera olika a-kassor och Sveriges a-kassor. Rådet får efter beslut i styrelsen utvecklingsuppdrag inom området som genomförs och sedan återförs till styrelsen för beslut om implementering.

Enkäten visar att Sveriges a-kassors säkerhetsråd har haft stor betydelse för a-kassornas arbete med informationssäkerhet och implementeringen av säkerhetsstrategin. Ett genomgående tema är att säkerhetsrådet uppges ha bidragit med stöd, struktur och samordning i arbetet samt skapat forum för erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling mellan a-kassorna. Flera a-kassor beskriver att rådet har stärkt säkerhetsmedvetenheten och bidragit till ett mer strategiskt och systematiskt arbetssätt.

Många a-kassor lyfter fram det praktiska stöd som säkerhetsrådet gett genom riktlinjer, mallar, vägledningar, analysverktyg och nätverksträffar. Särskilt värdefullt beskrivs stödet vara för mindre a-kassor, där egna resurser och specialistkompetens ibland kan vara begränsade. Flera svar pekar på att säkerhetsrådet har varit viktigt för införandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet på flera a-kassor.

Flera a-kassor framhåller också betydelsen av samverkan och kunskapsutbyte. Genom nätverk, mentorstöd och återkommande möten har a-kassorna kunnat diskutera gemensamma utmaningar, dela erfarenheter och utveckla likartade arbetssätt. Några a-kassor beskriver hur rådet även har bidragit till konkreta tekniska säkerhetsåtgärder och förbättrade säkerhetslösningar.

2.6 Sveriges a-kassors säkerhetsstrategi

I IAF:s tidigare kartläggning hänvisade a-kassorna till att en gemensam säkerhetsstrategi var på väg att utvecklas. Sveriges a-kassors styrelse beslutade 2023 om den säkerhetsstrategin för åren 2023–2026. Säkerhetsstrategin syftar på ett övergripande plan till att etablera en gemensam minsta säkerhetsnivå hos alla a-kassor. Säkerhetsstrategin för denna period spänner över fyra så kallade fokusområden där arbete genomförts eller pågår för att behålla och förbättra nivåerna i robustheten.

Fokusområde 1 omfattar att säkra tillgången till de gemensamt förvaltade datasystemen och handlar om exempelvis informationsklassning, backuper, krisplaner och säkerhetsgranskningar. Fokusområde 2 omfattar användaridentifiering, behörighetsstyrning och loggning och handlar om frågor kring

kontohantering, behörigheter, verifiering och loggning. Fokusområde 3 omfattar säker klientaccess till de gemensamt förvaltade datasystemen och innehåller arbete kring frågor som VPN, antivirus, lösenord och kryptering. Fokusområde 4 omfattar utveckling av den a-kassegemensamma verksamheten och behandlar till exempel ledningssystem för informationssäkerhet, utbildningsinsatser och omvärldsbevakning.

Vår enkät visar sammantaget att säkerhetsstrategin har haft stor betydelse för a-kassornas arbete med informationssäkerhet och robusthet. Ett återkommande tema är att strategin har bidragit till en tydligare struktur och ett mer systematiskt arbetssätt. Flera a-kassor beskriver att strategin har fungerat som ett stöd för att utveckla eller kvalitetssäkra det egna säkerhetsarbetet, bland annat genom etablerandet av ett ledningssystem för informationssäkerhet, framtagande av styrdokument, riskbedömningar samt konkretisering av lång- och kortsiktiga mål.

Många svar lyfter också fram värdet av gemensamma arbetssätt, vägledningar och mallar. Detta beskrivs som särskilt betydelsefullt för mindre a-kassor med begränsade resurser och specialistkompetenser. Strategin uppges ha bidragit till att skapa samsyn mellan a-kassorna och tydliggjort vilka säkerhetsnivåer och mål som ska gälla inom kollektivet. Flera a-kassor framhåller att strategin har ökat medvetenheten om att hela kollektivets robusthet påverkas av varje enskild aktör.

Sveriges a-kassor lyfter i dialogmötet fram att säkerhetsstrategin även bland annat har bidragit till förbättrad kravställning mot driftleverantörer, införandet av SOC-övervakning⁵ samt framtagande av principdokument och tekniska lösningar.

Ett annat tydligt mönster i a-kassornas svar är att strategin har stärkt samverkan. Flera svar beskriver hur samarbetet genom Sveriges a-kassor och säkerhetsrådet har bidragit till kunskapsutbyte, omvärldsbevakning och gemensamma prioriteringar.

Samtidigt framgår att strategins påverkan varierar beroende på a-kassornas tidigare mognadsgrad. Några a-kassor uppger att de redan hade ett väl utvecklat informationssäkerhetsarbete innan strategin infördes och att strategins främsta betydelse därför varit att kvalitetssäkra och bekräfta befintliga arbetssätt. Andra beskriver att strategin inneburit ett omfattande utvecklingsarbete och i vissa fall också inneburit en översyn av organisation, styrning och säkerhetsnivåer. Flera a-kassor framhåller också att implementeringen är resurskrävande och behöver anpassas till den egna verksamhetens storlek och förutsättningar.

⁵ Security Operations Center (SOC) är en funktion inom IT-säkerhet som har till uppgift att med dygnet-runt-övervakning upptäcka, analysera och skydda mot cyberattacker.

2.7 Arbete med standarder och krav

Att arbeta systematiskt med informationssäkerhet är en viktig förutsättning för att en organisation ska kunna skydda informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. Genom att utgå från en etablerad standard skapas en gemensam struktur för hur informationssäkerhetsarbetet ska planeras, genomföras, följas upp och förbättras över tid.

Samtliga 24 a-kassor svarar att de arbetar systematiskt utifrån någon form av standard. 22 av dem uppger att de använder ett stödmaterial som Sveriges a-kassor har tillgängliggjort i samband med den beslutade säkerhetsstrategin. 2 a-kassor uppger att de använder ett annat material.

Det stödmaterial som Sveriges a-kassor har tillgängliggjort bygger på en så kallad gap-analys mot kraven i ISO 27001 och NIS2-direktivet. Analysen används för att bedöma i vilken utsträckning a-kassans ledningssystem för informationssäkerhet överensstämmer med standardens krav och för att identifiera utvecklingsområden.

De a-kassor som använder Sveriges a-kassors stödmaterial för ett ledningssystem för informationssäkerhet uppger att det i hög grad har bidragit till att strukturera och systematisera arbetet. Materialet upplevs ge en tydlig kravbild och fungera som vägledning vid framtagande av styrande dokument, prioritering av åtgärder samt informationsinsatser inom organisationerna. Flera a-kassor beskriver också att återkommande analyser gör det möjligt att följa upp utvecklingen över tid.

Samtidigt framkommer att arbetet enligt en standard kräver betydande resurser, en utmaning som delas med andra organisationer. Flera a-kassor beskriver att ramverket är omfattande och kräver kontinuerligt arbete för att vara aktuellt och integrerat i verksamheten. Särskilt mindre a-kassor lyfter utmaningar kopplade till att överblicka och tillämpa standardens samtliga delar. Arbetet uppges också i vissa fall ha synliggjort ett behov av särskild kompetens inom informationssäkerhet.

2.8 Arbete med kontinuitetsplaner

En kontinuitetsplan är ett verktyg som hjälper en organisation att fortsätta sin verksamhet vid kriser eller störningar. Genom att identifiera kritiska delar och alternativa arbetssätt i förväg skapas beredskap att agera snabbt, vilket stärker organisationens robusthet och återhämtningsförmåga.

En majoritet av a-kassorna (17 av 24) uppger att de har en aktuell kontinuitetsplan. Det innebär att flera a-kassor har utvecklat sitt arbete med kontinuitetsplanering

jämfört med IAF:s kartläggning från 2023. Då uppgav 13 av 24 a-kassor att de vid det tillfället hade en aktuell kontinuitetsplan.⁶

Av de a-kassor som i den här kartläggningen uppger att de har en aktuell kontinuitetsplan svarar 15 att det finns fastställda rutiner för hur uppdatering och översyn av planen ska göras. Det är en a-kassa som svarar att någon sådan rutin inte finns och 1 som svarar att de inte kan bedöma om deras kontinuitetsplan är aktuell.

2.9 Arbete med övningar

Genom regelbundna övningar kan förmågan att förebygga, hantera och återhämta sig från störningar stärkas. Övningar bidrar till att tydliggöra roller och ansvar, testa rutiner och beslutsvägar samt öka samverkan och handlingsberedskap. I den tidigare rapporten tog IAF upp goda exempel som visar hur övningar kan vara en värdefull del av en a-kassas arbete.⁷

En tredjedel (8 av 24) a-kassor uppger att de genomför övningar som en del i arbetet för att upprätthålla verksamheten vid samhällsstörning, kris eller höjd beredskap. Det är 16 a-kassor som uppger att de inte gör det.

Några a-kassor beskriver att det är en utmaning att skapa övningar. Orsaker som nämns är att flera parter ska vara inblandade och att det är både tids- och kostnadskrävande att skapa övningen.

I dialogmötet med Sveriges a-kassor framkommer att det bland a-kassorna finns en efterfrågan på hjälp med att kunna genomföra övningar. Sveriges a-kassor kan komma att se över sina möjligheter att hjälpa till med att utveckla arbetet med övningar.

2.10 Samarbete med andra a-kassor

Att arbetslöshetsförsäkringen administreras av 24 olika a-kassor skapar möjligheter till samarbete mellan a-kassorna om en enskild a-kassa drabbas av något som gör att verksamheten är svår att upprätthålla. Ett sätt att stärka robustheten kan därför vara att sluta överenskommelser med andra a-kassor om samarbete vid en kris eller en störning. Samarbetet kan till exempel handla om att ställa arbetsplatser och datorer

⁶ IAF rapport 2023:7, Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap, s. 19.

⁷ IAF rapport 2023:7, Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap, s. 23.

till förfogande i varandras lokaler, samarbeta kring IT-lösningar eller att låna ut personal.

En tredjedel av a-kassorna (8 av 24) svarar att de har en plan eller överenskommelse med annan a-kassa kring sådana frågor. Det är 15 som svarar att de inte har någon sådan överenskommelse och 1 svarar att den inte kan bedöma frågan. Av de 8 a-kassor som svarat att en överenskommelse finns, svarar 6 att den också är dokumenterad.

Jämfört med IAF:s kartläggning från 2023 är det enligt enkäten färre a-kassor som i dag har sådana planer eller överenskommelser.⁸

A-kassorna har ofta visat stor flexibilitet och vilja att dela främst personalresurser med varandra när någon annan har haft problem. Det finns alltså en vana och kultur för sådana lösningar, även om det inte funnits färdiga planer. Det har också generellt skett en utveckling som ger stora möjligheter till distansarbete för handläggare. Behovet av att säkra fysiska arbetsplatser för hela personalen torde därför ha minskat.

Det är inte självklart att dokumenterade planer eller överenskommelser om samarbete behövs, men IAF kan konstatera att ett antal a-kassor ser sådana som en lösning för att stärka sin robusthet.

2.11 Arbete mot möjliggörare

Personer som på olika sätt missbrukar sin anställning genom att bidra till, eller möjliggöra brottslighet kallas möjliggörare.⁹ Dessa tillsammans med andra former av insiders kan utgöra hot mot den utsatta verksamheten.

Enkäten visar att hälften av a-kassorna (12 av 24) menar att de har utvecklat eller omarbetat arbetssätt och rutiner i syfte att bättre kunna förebygga och upptäcka aktivitet av möjliggörare.

En del a-kassor uppger att de har stärkt både rekryteringsprocessen och behörighetsstyrningen i handläggningen för att minimera riskerna för brottslig verksamhet. Det framgår också att personalen hos vissa a-kassor har utbildats om riskerna med otillåten påverkan och hur varningssignaler kan identifieras. Ett par a-kassor har infört en kanal för visselblåsning och även utvecklat interna

⁸ IAF rapport 2023:7, Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap, s. 19

⁹ Se till exempel Ekobrottsmyndigheten (EBM) 2026 om möjliggörare, [ekobrottsmyndigheten.se/om-ekobrott/foretag-som-brottsverktyg/mojliggorare/](https://www.ekobrottsmyndigheten.se/om-ekobrott/foretag-som-brottsverktyg/mojliggorare/)

rapporteringsvägar vid misstanke om oegentligheter. En a-kassa påtalar att det behövs ett regelverk som stödjer bakgrundskontroller för a-kassorna.

Flera a-kassor hänvisar till att de redan sedan tidigare har etablerade kontroller och rutiner för att förebygga oegentligheter, exempelvis genom loggning av aktiviteter, behörighetsstyrning och interna kontroller. De uppger därför att de inte har sett ett behov av att omarbeta befintliga arbetssätt. Andra a-kassor beskriver att frågan har diskuterats internt och att viss ökad medvetenhet finns, men att arbetet ännu inte har resulterat i konkreta förändringar eller färdigställda rutiner. I vissa fall pågår utredningar eller överväganden kring exempelvis bakgrundskontroller och rekryteringsrutiner.

Sveriges a-kassor talar i dialogmötet om insiders. Man menar att systemövervakningen idag generellt är bättre än tidigare, vilket har förbättrat möjligheterna att upptäcka avvikande eller onormal aktivitet i systemen. Frågan om insiders beskrivs samtidigt som aktuell och något som kan komma få ökat fokus framöver.

3 Bakgrund

I det här kapitlet ger vi bland annat en allmän beskrivning av krisberedskap, a-kassornas roll och ansvar, samt deras förutsättningar för arbete med robusthet. Vi redogör för det lagstadgade kravet på samverkan mellan a-kassorna och den funktion som samverkansorganisationen Sveriges a-kassor har.

3.1 Vikten av en robust verksamhet

Robusthet handlar om en organisations beredskap att hantera störningar som riskerar att påverka verksamheten på olika sätt. För a-kassorna handlar det om deras förmåga att stå emot samhällsstörningar, kris och höjd beredskap och att fortsatt kunna ta det ansvar som de enligt lag har med minsta möjliga påverkan för de enskilda som har rätt till arbetslöshetsersättning. En central utgångspunkt i arbetet med att stärka robustheten är att identifiera och förebygga sårbarheter, men lika viktigt är att ha en god samverkan och en gemensam lägesbild.

3.2 Allmänt om krisberedskap

Den civila beredskapen i Sverige bygger på grundläggande principer om ansvar, närhet och likhet.¹⁰

Ansvarsprincipen innebär att den som ansvarar för en verksamhet under normala omständigheter ska göra det även vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap. Likhetsprincipen innebär att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver och att verksamheten så långt det är möjligt ska fungera som vid normala förhållanden. En välfungerande krisberedskap kräver således insikt om det egna ansvaret, förberedelser och förmåga att snabbt och effektivt agera vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap.

Krisberedskap handlar om förmågan att förebygga, motstå och hantera krissituationer. Förmågan byggs upp genom bland annat att det skapas effektiva strukturer och samarbeten och genom utbildning och övning. Utgångspunkten är att hela samhället gemensamt och inom sina respektive områden tar ansvar för och utvecklar krisberedskapen. Krisberedskap och civilt försvar regleras i lagar och

¹⁰Myndigheten för civilt försvar (MCF) 2026, om det civila beredskapssystemet, MCF.se
<https://www.mcf.se/sv/amnesomraden/beredskap-for-kris-och-krig/beredskapssystemet/det-civila-beredskapssystemet/>

förordningar.¹¹ Alla myndigheter har ett ansvar att minska sårbarheter och värna samhällets grundläggande skyddsvärden utifrån sitt verksamhetsansvar. Utgångspunkten för den civila beredskapen är att när en samhällsstörning inträffar ska de som berörs av händelsen bidra till hanteringen utifrån sitt ansvarsområde. Vissa myndigheter är så kallade beredskapsmyndigheter med särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret.

3.3 Beredskapssektorer

Statliga myndigheter omfattas av förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap och har därigenom en skyldighet att utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Det svenska civila beredskapssystemet är organiserat i tolv beredskapssektorer där beredskapsmyndigheter ingår. En av sektorerna är Ekonomisk säkerhet, där Försäkringskassan är sektorsansvarig myndighet.

En av de viktiga samhällsfunktioner som har sin huvudsakliga hemvist i beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet är *Utbetalningar av statliga ersättningar*. Enligt Myndigheten för civilt försvar omfattar funktionen förmågan att hantera fastställande och utbetalning av bland annat arbetslöshetsförsäkring, från handläggning till utbetalning samt information och vägledning.

A-kassorna ansvarar för handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättning men är inte myndigheter och ingår därför inte i beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet. Det innebär att en verksamhet som bidrar till att upprätthålla den viktiga samhällsfunktionen bedrivs av aktörer som står utanför beredskapssektorn.

3.4 A-kassornas roll och ansvar

A-kassorna är föreningar vars uppgift är att hantera arbetslöshetsförsäkringen för sina medlemmar och betala ut arbetslöshetsersättning till de som är arbetslösa.

A-kassan leds av en styrelse som har det yttersta ansvaret för a-kassans organisation och för att förvalta dess angelägenheter. Kassaföreståndaren ansvarar för den löpande förvaltningen enligt riktlinjer och anvisningar från styrelsen.¹²

Under 2025 betalade a-kassorna ut 24,4 miljarder kronor i arbetslöshetsersättning till över 300 000 ersättningstagare.¹³

¹¹ Förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. Myndigheten för civilt försvars föreskrifter och allmänna råd (MSBFS 2025:4) om statliga myndigheters uppgift inför och vid höjd beredskap.

¹² Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK)

¹³ IAF:s statistik- och tillsynsdatabas

Utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig (SOU 2024:49) har bedömt att a-kassornas handläggning av ärenden om arbetslöshetsersättning och utbetalning av ersättningen är samhällsviktig verksamhet. Utredningen konstaterade också att a-kassorna saknar en författningsreglerad skyldighet att delta i beredskapsarbetet tillsammans med myndigheterna i beredskapssektorn Ekonomisk säkerhet. Utredningen föreslog därför nya bestämmelser om bland annat a-kassornas beredskapsarbete och deltagande i beredskapssektorns arbete.

Att svara för lagstadgade uppgifter, myndighetsutövning och att förfoga över allmänna medel kräver ändå en robust organisation. Den behöver säkerställa att verksamheten kan fullgöra sin samhällsviktiga funktion vid samhällsstörningar, kris eller höjd beredskap. Om denna viktiga del av välfärdssystemet skulle slås ut eller störas skulle det medföra allvarliga konsekvenser för enskilda, för samhället i stort och för arbetslöshetsförsäkringens legitimitet. Att det i delar saknas en rättslig reglering som motsvarar den som gäller myndigheter med liknande uppdrag undantar inte a-kassorna från skyldigheten att verka för en robust verksamhet.

3.5 Samverkan mellan a-kassorna

Av 88 § Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) framgår att a-kassorna ska samverka i frågor om bland annat administration, service, och utveckling av a-kassornas verksamhet. Bakgrunden till kravet på samverkan är att samverkan leder till effektiviseringar, kostnadsbesparingar och en mer enhetlig tillämpning av regelverket.¹⁴

Den formaliserade samverkan sker genom organisationen Sveriges a-kassor där samtliga a-kassor är medlemmar och styr organisationen bland annat genom att utse dess styrelse. Organisationen är en ideell förening och regleras inte av LAK och står inte heller under IAF:s tillsyn. Sveriges a-kassor uppgift är bland annat att utveckla och förvalta IT-system och program och utarbeta för a-kassorna gemensamma administrativa rutiner. I uppdraget ingår även att driva frågor som är viktiga för a-kassornas verksamhet.

3.6 Kontinuitetsplaner kan vara ett viktigt verktyg

En kontinuitetsplan kan vara ett viktigt verktyg för att säkerställa att en organisation kan fortsätta sin verksamhet även vid kriser, störningar eller oväntade händelser. En kontinuitetsplan kan innehålla en beskrivning av organisationens mest kritiska verksamheter och processer, vilka risker och sårbarheter som finns, samt vilka

¹⁴ Proposition 1996/97:107, En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring, s 125.

konsekvenser ett avbrott kan få. Den brukar även omfatta förebyggande åtgärder, alternativa lösningar och reservrutiner för att hålla verksamheten i gång. Vidare kan tydliga roller och ansvar, kontaktuppgifter, rutiner för intern och extern kommunikation samt instruktioner för hur verksamheten ska återställas efter en störning ingå. Ofta innehåller planen också riktlinjer för övning, uppföljning och regelbunden uppdatering för att säkerställa att den är aktuell och fungerande.

Genom att i förväg identifiera kritiska processer, risker och alternativa arbetssätt skapas beredskap för att agera snabbt och strukturerat när något störande inträffar. På längre sikt stärker en kontinuitetsplan organisationens motståndskraft och förmåga att återhämta sig efter en kris, störning eller oväntad händelse.

3.7 Standarder och krav inom informationssäkerhet

Att arbeta systematiskt med informationssäkerhet är en viktig förutsättning för att en organisation ska kunna skydda informationens konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. Genom att utgå från en etablerad standard skapas en gemensam struktur för hur informationssäkerhetsarbetet ska planeras, genomföras, följas upp och förbättras över tid. Detta bidrar till ökad tydlighet i ansvarsfördelning, mer enhetliga arbetssätt och bättre förutsättningar att identifiera och hantera risker på ett konsekvent sätt.

ISO 27001 är en internationellt erkänd standard för ett ledningssystem för informationssäkerhet. Standarden beskriver hur en organisation ska etablera, införa, underhålla och kontinuerligt förbättra ett ledningssystem för informationssäkerhet. ISO 27001 bygger på ett riskbaserat arbetssätt där organisationen ska identifiera relevanta informationssäkerhetsrisker och välja lämpliga skyddsåtgärder utifrån verksamhetens behov. Centrala delar av standarden omfattar krav på ledningens engagemang och styrning, informationssäkerhetspolicy, riskbedömning och riskhantering, mål för informationssäkerhetsarbetet, samt rutiner för uppföljning.

Det finns dock även andra etablerade ramverk, metoder och standarder som organisationer kan använda för att strukturera sitt informationssäkerhetsarbete. Det är inte valet av ramverk i sig som är avgörande, utan att informationssäkerhetsarbetet bedrivs strukturerat, riskbaserat och med kontinuerlig uppföljning.

NIS 2-direktivet är EU:s gemensamma regelverk för en hög nivå av cybersäkerhet inom samhällsviktiga och andra kritiska verksamheter. Direktivet syftar till att stärka motståndskraften mot cyberhot genom att ställa mer omfattande och enhetliga krav på organisationers arbete med informations- och cybersäkerhet jämfört med tidigare direktiv. Kraven omfattar bland annat systematiskt riskhanteringsarbete, säkerhetsåtgärder för nätverk och informationssystem, incidentrapportering,

kontinuitetsplanering samt ledningens ansvar för cybersäkerhetsarbetet.¹⁵ I Sverige genomförs direktivet genom cybersäkerhetslagen.¹⁶

CER-direktivet är ett EU-direktiv som syftar till att stärka motståndskraften hos verksamheter som tillhandahåller samhällsviktiga tjänster. Direktivet ställer krav på att medlemsstaterna identifierar kritiska entiteter inom ett antal sektorer och vidtar åtgärder för att förebygga, motstå, hantera och återhämta sig från incidenter som kan störa tillhandahållandet av sådana tjänster. Regleringen omfattar såväl antagonistiska hot som olyckor, naturhändelser och andra störningar och innebär bland annat krav på riskbedömningar, motståndskraftshöjande åtgärder och rapportering av incidenter.¹⁷

3.8 Möjliggörare och insiders

Ekobrottsmyndigheten definierar en möjliggörare som en person som genom sin anställning, sitt uppdrag eller sin yrkesroll antingen

- bistår kriminella med information och tjänster mot ersättning
- genom aktiv handling bidrar till att brottsupplägget kan genomföras
- eller omedvetet delar med sig av sin kunskap och på så sätt gör brottsligheten möjlig.¹⁸

Även andra begrepp än möjliggörare används i dessa och liknande sammanhang. Personer som missbrukar sin anställning och aktivt bidrar till brottslighet kan också benämnas insiders eller infiltratörer.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555

¹⁶ Cybersäkerhetslag (2026:1506)

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557

¹⁸ Ekobrottsmyndigheten (EBM) 2026 om möjliggörare, ekobrottsmyndigheten.se
<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/om-ekobrott/foretag-som-brottsverktyg/mojliggorare/>

4 Utgångspunkter för vår kartläggning

I det här kapitlet redogör vi för syftet med kartläggningen, hur vi har genomfört den och vilka avgränsningar vi har gjort

4.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med kartläggningen är att fortsatt följa a-kassornas arbete med robusthetsfrågor. Det görs för att på sikt säkerställa att a-kassorna kan administrera utbetalningar från arbetslöshetsförsäkringen även vid samhällsstörningar, kris och höjd beredskap. Det är viktigt för dem som behöver ersättningen för sin försörjning. Att utbetalningen av arbetslöshetsersättning är säkerställd är i slutändan viktigt för arbetslöshetsförsäkringens legitimitet.

Kartläggningen har gjorts utifrån följande övergripande frågeställningar:

- Hur omhändertogs rapporten IAF 2023:27 på a-kassorna?
- Vilken roll har Sveriges a-kassor, Sveriges a-kassors säkerhetsråd och säkerhetsstrategi i a-kassornas arbete med robusthetsfrågor?
- Hur ser ansvaret och rollerna ut för arbetet med robusthetsfrågor på a-kassorna?
- Hur arbetar a-kassorna med frågor kring kontinuitetsplanering och informationssäkerhet?
- Hur bedömer a-kassorna sin egen förmåga att upprätthålla verksamheten vid störda förhållanden?

4.2 Hur kartläggningen har genomförts

Kartläggningen bygger främst på en enkät. Enkäten skickades till samtliga a-kassor den 16 mars 2026. Sista svarsdag var den 3 april 2026. Samtliga 24 a-kassor besvarade enkäten. Enkäten finns i bilaga 1.

Utöver det har IAF genomfört ett dialogmöte med representanter för Sveriges a-kassor. Dialogmötet ägde rum i Stockholm den 6 maj 2026. Representanterna har fått möjlighet att faktagranska anteckningarna från mötet.

Källor

Författningar

Regeringsformen (RF)

Lag (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK)

Cybersäkerhetslag (2025:1506)

Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

Förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap

Myndigheten för civilt beredskaps föreskrifter (MSBFS 2020:6) om informationssäkerhet för statliga myndigheter

Offentligt tryck

Proposition 1996/97:107, En allmän och sammanhållen arbetslöshetsförsäkring

Betänkandet SOU 2024:49, Utredningen om arbetslöshetsförsäkringen vid störning, kris eller krig

Internationella rättskällor

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 (NIS2-direktivet)

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 (CER-direktivet)

Andra publikationer

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens (IAF) rapport (2023:7), Arbetslöshetskassornas robusthet för samhällsstörningar, kris och höjd beredskap

Myndigheten för civilt försvar (MCF0018), Lista med de viktigaste samhällsfunktionerna

Myndigheten för civilt försvar (MCF1285), Vägledning för säker och robust samverkan

Övrigt

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens (IAF) statistik- och tillsynsdatabas (ASTAT)

Myndigheten för civilt försvar (MCF) (2026) om det civila beredskapssystemet, mcf.se

Ekobrottsmyndigheten (EBM) (2026) om möjliggörare, ekobrottsmyndigheten.se

Bilaga 1: Enkät

Arbetssätt, ansvar och roller

1. Beskriv hur ansvar och roller är fördelade för säkerhetsarbetet på er arbetslöshetskassa. Fritext
2. Är roller och ansvar för säkerhetsarbetet dokumenterat? Ja, Nej, Delvis, Kan ej bedöma
3. Följer arbetslöshetskassans styrelse upp säkerhetsarbetet? Ja, Nej, Kan ej bedöma
- 3b. Beskriv hur arbetslöshetskassans styrelse följer upp säkerhetsarbetet. Fritext

Samverkan genom Sveriges a-kassor

4. Sveriges a-kassors styrelse beslutade 2023 om en säkerhetsstrategi. Vilken betydelse har denna säkerhetsstrategi haft för säkerhetsarbetet på er arbetslöshetskassa? Fritext
5. Sveriges a-kassors styrelse beslutade samtidigt att inrätta ett säkerhetsråd för att stödja implementeringen av säkerhetsstrategin. Vilken betydelse har detta säkerhetsråd haft för säkerhetsarbetet på er arbetslöshetskassa? Fritext

Sveriges a-kassors roll i er arbetslöshetskassas säkerhetsarbete

6. Vilken roll anser ni att Sveriges a-kassor har i er arbetslöshetskassas säkerhetsarbete? Fritext

Systematiskt arbete efter standarder eller krav

7. Sveriges a-kassor har tillgängliggjort en standard, ("ISO 27001 och GAP-analys"). Arbetar er arbetslöshetskassa efter den i ert arbete med informationssäkerhet? Ja, Nej
- 7b. Beskriv på en övergripande nivå vilken betydelse tillgängliggörandet av denna standard har för informationssäkerhetsarbetet på er arbetslöshetskassa. Fritext
- 7c. Arbetar ni på er arbetslöshetskassa efter någon annan standard när det kommer till informationssäkerhet (exempelvis MSB:s föreskrifter, cybersäkerhetskollen, annan standard baserad på ISO 27000-serien etc.)? Ja, Nej, Kan ej bedöma
- 7d. Beskriv (översiktligt) orsaken till att ni inte arbetar efter någon standard för informationssäkerhet. Fritext

Kontinuitetsplanering

8. Har er arbetslöshetskassa en aktuell kontinuitetsplan? Ja, Nej, Kan ej bedöma
- 8b. Har er arbetslöshetskassa rutiner för hur uppdatering/översyn av kontinuitetsplanen ska göras? Ja, Nej, Kan ej bedöma

Övningar

9. Genomför ni övningar som en del i ert arbete för att upprätthålla verksamheten vid samhällsstörning, kris eller höjd beredskap? Ja, Nej, Kan ej bedöma

Samarbete med andra arbetslöshetskassor

10. Har er arbetslöshetskassa en plan/överenskommelse för samarbete med en eller flera andra arbetslöshetskassor i händelse av samhällsstörning, kris eller höjd beredskap (rörande t.ex. bemanning, lokaler och IT-stöd)? Ja, Nej, Kan ej bedöma

10b. Är denna plan/överenskommelse dokumenterad? Ja, Nej, Kan ej bedöma

Möjliggörare

11. Har uppmärksamheten kring detta föranlett att ni utvecklat eller omarbetat arbetssätt/rutiner på er arbetslöshetskassa i syfte att bättre kunna förebygga och upptäcka aktivitet av så kallade möjliggörare? Ja, Nej, Kan ej bedöma

11b. Om möjligt, motivera (översiktligt) ert svar. Fritext

Egen bedömning av robustheten

12. Hur bedömer ni er arbetslöshetskassas förutsättningar att upprätthålla kärnverksamheten (handläggning och utbetalning av arbetslöshetsersättning) vid samhällsstörning, kris och höjd beredskap idag jämfört med 2023? Bättre, Likvärdigt, Sämre, Kan inte bedöma

12b. Om möjligt, motivera (översiktligt) ert svar. Fritext

Utmaningar

13. Finns det några speciella utmaningar i arbetet med robusthet som ni på er arbetslöshetskassa ser framför er just nu? Beskriv i så fall översiktligt. Fritext

Övrigt

14. Har ni några ytterligare synpunkter och kommentarer ni vill tillföra angående det enkäten behandlat? Fritext

Vi är IAF

IAF är en myndighet som har till uppgift att bidra till en väl fungerande arbetsmarknad.

Vi granskar arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens uppdrag inom arbetslöshetsförsäkringen. Vi granskar också hur Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan arbetar med sanktioner för personer som får aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning.

Vi utför vårt uppdrag genom att:

- granska, påtala brister och göra uppföljningar
- följa och driva utvecklingen inom arbetslöshetsförsäkrings område
- förvalta uppgifter om arbetslöshetsförsäkringen.

Vi sprider kunskap om hur arbetslöshetsförsäkringen, aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen fungerar genom att publicera rapporter och föra dialog med arbetslöshetskassorna, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

På IAF arbetar cirka 70 personer och myndigheten är placerad i Katrineholm.

Våra rapporter finns publicerade på vår webbplats www.iaf.se.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm
Telefon: 0150- 48 70 00
E-post: iaf@iaf.se

